

From: Deniss Malõšev <Deniss.Malosev@ttja.ee>
Sent: teisipäev, 8. oktoober 2024 14:35
To: Jaak Jaanso; Tiina Kiil; Meelis Kärt
Cc: Erti Suurtalu; Aleksandr Skoromnõh
Subject: Vastus TTJA poolt. Dokumentatsioon elektripaigaldiste sees.
Attachments: Sissetulev_e_kiri_15-1_24-12862-001.pdf

TÄHELEPANU! Tegemist on väljastpoolt asutust saabunud kirjaga. Tundmatu saatja korral palume linke ja faile mitte avada!

Tere

Nõuded elektripaigaldise dokumentatsioonile, sh kilbiskeemidele, tulenevad seadme ohutuse seaduse (SeOS) ja selle alusel kehtestatud määrustest. Konkreetsemad elektriohutusnõuded on aga sätestatud erinevates elektrialastes standardites.

SeOS § 6 lg 2 punkti 1 kohaselt tuleb elektriseadme kasutamisel tuleb tagada, et elektripaigaldise nõuetekohaseks kasutamiseks ja korrashoiuks on loodud vajalikud tingimused, sealhulgas on olemas asjakohane teave, mis on seadmega kokku puutuvatele isikutele teatavaks tehtud ja kättesaadav.

Vastavalt standardile EVS-HD 60364-5-51:2009 „ punktile 514.5.1 tuleb sobivates kohtades ette näha standardile EN 61346-1 ja standardisarjale EN 61082 vastavad skeemid, joonised või tabelid, milles eriti tähtis on näidata

– ahelate tüübid ja ehitus (tarbimispunktid, juhtide arv ja ristlõiked, juhistik tüüp);
– kaitse-, kaitselahutus- ja lülitusaparaatide tuvastamiseks vajalikud tunnussuurused ja nende asukohad.
Lihtsamates paigaldistes võib need andmed esitada loendina.

MÄRKUS Skeemid ja dokumendid peavad sisaldama alljärgnevat üksikasjalist informatsiooni:

- juhtide tüüp ja ristlõige,
- liinide pikkus,
- kaitseaparaatide liik ja tüüp,
- kaitseaparaatide nimivool või voolusäte,
- kaitseaparaatide arvutuslik lühisvool ja lahutusvõime.

Need andmed tuleb esitada paigaldise iga ahela kohta.

Seda informatsiooni on soovitatav korrigeerida pärast iga paigaldises tehtud muudatust.

Ka on analoogsed nõuded elektripaigaldise dokumentatsiooni, sh kilbiskeemide, olemasolule ja kättesaadavusele esitatud teisteski standardites, nt **EVS-EN 50110-1:2023 „Elektripaigaldiste käit. Osa 1: Üldnõuded“, EVS-HD 60364-1:2008 „MADALPINGELISED ELEKTRIPAIGALDISED. Osa 1: Põhialused, üldisloomustus, määratlused“.**

Seega õigusaktide ja standardi nõuetest ning mõttest tulenevalt on TTJA seisukohal, et elektripaigaldiste sh kilpide dokumentatsioon peab elektripaigaldise ja selle kasutamise ohutuse tagamiseks olema vajadusel koheselt kättesaadav. Seejuures peab kilbiskeem asuma kilbis, et tagada lülitus-, käidu- ja hooldustoimingute sooritamiseks või ohuolukorra kõrvaldamiseks skeemide kaudu nende toimingute sooritamiseks vajaliku teabe kohene kättesaadavus.

Mida puudutab määru esitatud nõue, siis leiab TTJA, et

- enamik kilbides kasutatavatest elektriseadmetest ja -materjalidest on teatud temperatuurist põlevmaterjalid ning elektrikaablid ja elektriseadmed põlevad palju suurema energiaeraldusega kui paber.
- elektrikilpide dokumentatsioon hoitakse kilbi taskus-hoidikus mis asub kilbiuksel või korpusel. Suurte elektripaigaldiste dokumentatsioon hoitakse aga eraldi metallkappides või metallriiulitel. Siis kui leek jõuab selle dokumentatsioonini, hoone elektripaigaldis (elektrikilp, alajaam) on ammu ära põlenud.
- elektripaigaldise dokumentatsiooni sh kilbiskeemide kohapealne kättesaamatus võib põhjustada kordades suuremaid ohte nii isikute elule ja tervisele (elektritraumad, surm) ning varale, kui neist dokumentidest tekkida võiv põlevkoormus põhjustab.

TTJA hinnangul on määruse § 4 lg 1 punkti 3 Päästeameti poolne tõlgendus eksitav ja elektriohutuse vaatenurgast loob palju rohkem ohtu, sh põhjustab ohtu elule ja tervisele!, kui „kasu“ tuleohutuse vaatenurgast. Elektripersonalil peab kohapeal olema kättesaadav eelpool viidatud põhjustel vajalik dokumentatsioon ja neil tuleb vastavalt sellele tegutseda, vastasel juhul võivad toimingud põhjustada ohtu nii neile endile ja kaastöötajatele liinidel ja teistel elektrilises ühenduses objektidel (eluohulik!) kui ka paigaldisele/hoonele, kus nad tegutsevad. Meie pikaajalise kogemuse põhjal saame väita, et elektripaigaldises asuv dokumentatsioon ei põhjusta tulekahju.

Kui Päästeameti arvamusel, aga praegune määruse sõnastus eeldab nende poolset nõude sellist tõlgendust, siis oleme nõus aitama kaasa antud määruse muudatustepaneku tegemisel, et antud punkt ei põhjustaks erinevate osapoolte vahel erinevaid tõlgendusi.

Lugupidamisega

Deniss Malõšev

Elektriohutuse peaspetsialist

6672005 | deniss.malosev@ttja.ee | www.ttja.ee

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Endla tn 10a, 10122 Tallinn

From: Tiina Kiil <Tiina.Kiil@rescue.ee>

Sent: Monday, October 7, 2024 1:58 PM

To: Deniss Malõšev <Deniss.Malosev@ttja.ee>

Subject: põlevmaterjalid ja elektrijaotla

Tere

Eelmisel nädalal rääkisime põlevmaterjalide määrusest ja sinus tekitas küsimusi määruse § 4 lg 1 p 3, mille kohaselt ei tohi põlevmaterjali ladustada elektrijaotla või elektrijaotuspunkti sees, all, peal või vastas. Mure seisnes asjaolus, et elektrijaotlates hoitakse seadmete juhendeid, mis on TuOS mõistes põlevmaterjal. Juhendite olemasolu antud ruumides võib teatud juhtudel olla eluliselt oluline. Määruse § 4 lõike üks esimene punkt selgitab lähemalt, et ehitises, sealhulgas väljumisteele, ei tohi ladustada põlevmaterjali selliselt, et see põhjustab tuleohtu, takistab evakuatsiooni või raskendab päästetööd. Tegemist ei ole uue nõudega, vaid täpselt samas sõnastuses oli nõue sees ka eelmises määruses.

Seletuskirjas on selgitatud põlevmaterjali ladustamise/hoiustamine põhimõtteid ehitises tulenevalt selle võimalikust tuleohust, kogusest, paigutusest st põlevmaterjal ei tohi takistada inimeste liikumist, põhjustada tuleohtu või raskendada päästetööde teostamist. Ehk, kui elektrijaotlates on seinal või kapis seadmete juhendmaterjalid, siis eeldades, et need kapid ja hoidikud ei ole liikumisteedel, siis on nende hoidmine elektrijaotlas lubatud. Elektrijaotla võib olla nii alajaam, kui ka ruum ehitises või väiksemates paikades ka kilp. Küll me ei soovi põlevmaterjali hoidmist elektrikilpides, kus elektripaigaldise võimaliku ülekuumenemise tõttu võib tekkida tulekahju. Sobiv on hoida koosteskeeme ja juhendeid nt seinal vastavas taskus analoogselt nagu näiteks tuleohutuspäigaldiste juures on see üldjuhul lahendatud.

Ehk määrust ei ole vaja muuta, vaid lugeda seda kontekstis, et põlevmaterjal ei tohi tekitada tuleohtu, takistada inimeste evakuatsiooni ning päästetöid.

<https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/9f83344d-0454-4f0c-921b-07ac136c7012?activity=1#tFnwhUM4>

Tervisi

Tiina Kiil

ohutusjärelvalve osakond

ekspert

mob: +372 5380 4615

tiina.kiil@rescue.ee

PÄÄSTEAMET

Raua 2 | 10124 Tallinn

rescue.ee

ohutusportaal.paasteamet.ee

OHUTUSE EESTVEDAJA

Kiri on saadetud väljastpoolt valitsemisala. Ärge avage kirjaga kaasa tulnud linke või manuseid enne, kui olete saatja õigsuses ja sisu turvalisuses kindel.